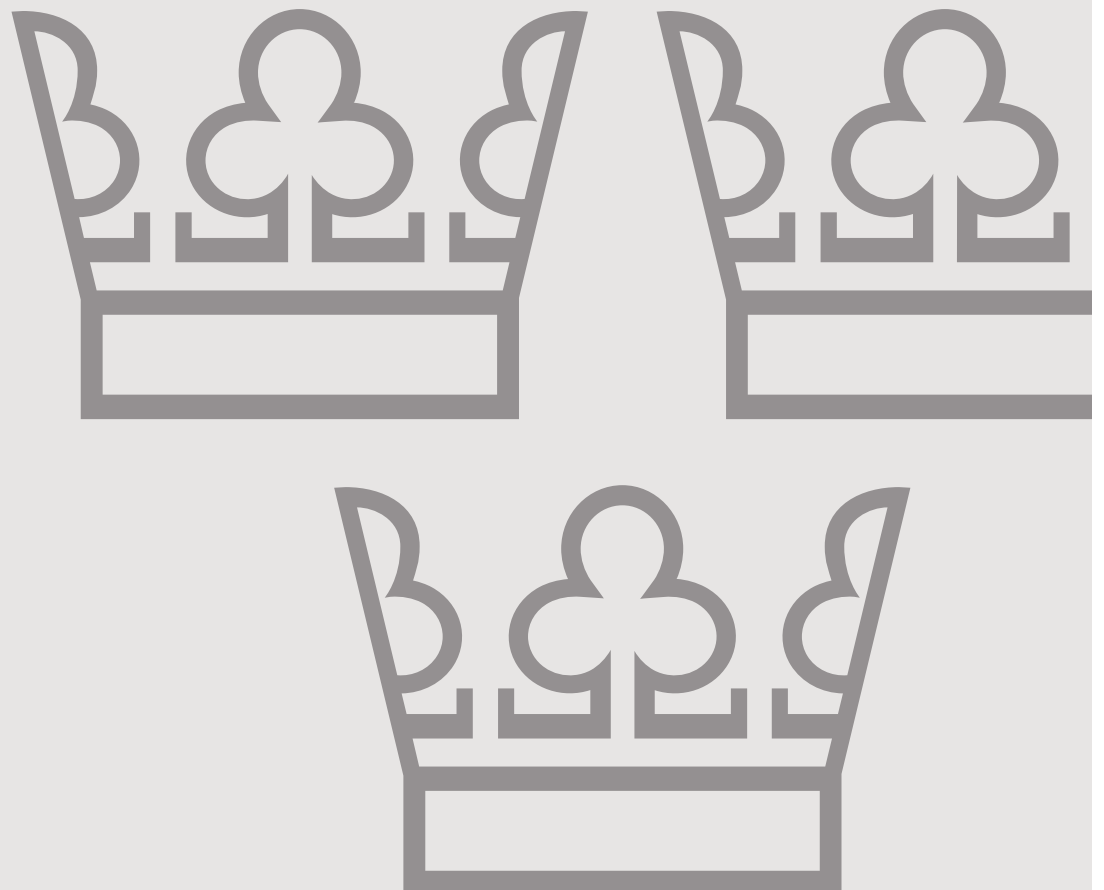

Beslutspromemoria – ändrade föreskrifter om instituts skyldighet att lämna uppgifter om insättare och deras insättningar

Sammanfattning

Riksgäldskontoret (Riksgälden) beslutar om ändringar i Riksgäldskontorets föreskrifter (RGKFS 2011:2) om instituts skyldighet att lämna uppgifter om insättare och deras insättningar. Ändringarna riktar sig till kreditinstitut och de värdepappersbolag som har tillstånd att ta emot kunders medel på konto (institut).

Ändringarna innebär att instituten ska lämna ytterligare uppgifter om insättare och deras insättningar till Riksgälden.

Ändringarna förväntas medföra positiva effekter för framför allt insättarna. För instituten innebär ändringarna att det kommer att ställas krav som kommer att medföra vissa kostnader.

Föreskriftsändringarna träder i kraft den 1 juli 2023.

Innehåll

Sammanfattning	2
1. Utgångspunkter	4
1.1 Bakgrund	4
1.1.1 Insättningsgarantin	4
1.1.2 Uppgiftsskyldighet	4
1.1.3 Riksgäldens föreskrifter om instituts skyldighet att lämna uppgift om insättare och deras insättningar	4
1.1.4 Syftet med ändringarna i föreskrifterna	5
1.2 Regleringsalternativ	5
1.3 Rättsliga förutsättningar	5
1.4 Ärendets beredning	5
2. Motivering och överväganden	6
2.1 Ändringar i föreskrifterna om instituts skyldighet att lämna uppgifter om insättare och deras insättningar	6
2.1.1 Redovisning av uppgifter om utbetalningskonton	6
2.1.2 Utökad redovisning av person-, organisationsnummer och födelsedatum	8
2.1.3 Redovisning av särskilt identitetsnummer	9
2.1.4 Redovisning av sektorkoder för insättare i svenska instituts filialer inom EES	10
2.1.5 Utökad antal decimaler i kontofördelningsfilen	11
2.2 Ikraftträdande	11
3. Förslagets konsekvenser	13
3.1 Konsekvenser för samhället och insättarna	13
3.2 Konsekvenser för instituten	13
3.3 Konsekvenser för Riksgälden	13
3.4 Överensstämmelse med unionsrätten	13
3.5 Tidpunkten för ikraftträdande	14
3.6 Speciella informationsinsatser	14

1. Utgångspunkter

1.1 Bakgrund

1.1.1 Insättningsgarantin

Bestämmelser om insättningsgarantin finns i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti. Lagen innehåller bl.a. bestämmelser om vilka insättningar som omfattas av garantin, ersättningsrättens inträde, information till insättarna samt skyldighet att betala avgift till garantimyndigheten.

Insättningsgarantin innebär att kunders insättningar på konton hos institut skyddas vid konkurs eller när Finansinspektionen beslutat att garantin ska träda in. Garantin ersätter kapital och upplupen ränta upp till 1 050 000 kr per person och institut.

Syftet med insättningsgarantin är att bidra till konsumentskyddet och till stabilitet i det finansiella systemet.

1.1.2 Uppgiftsskyldighet

Ett institut som omfattas av garantin ska utan dröjsmål lämna garantimyndigheten de uppgifter den behöver om insättare och deras insättningar samt de uppgifter den i övrigt behöver för sin verksamhet (16 § lagen om insättningsgaranti).

1.1.3 Riksgäldens föreskrifter om instituts skyldighet att lämna uppgift om insättare och deras insättningar

I Riksgäldskontorets föreskrifter (RGKFS 2011:2) om instituts skyldighet att lämna uppgifter om insättare och deras insättningar finns utförliga och detaljerade bestämmelser gällande vilka uppgifter som instituten ska kunna lämna till Riksgälden om insättare och deras insättningar samt i vilket format uppgifterna ska lämnas.

Enligt gällande föreskrifter ska instituten kunna leverera upp till sex stycken informationsfiler till Riksgälden i händelse av ett ersättningsfall. Filerna benämns kundfilen, kontofilen, kontofördelningsfilen, transaktionsfil 1 och transaktionsfil 2 samt filialfilen. Filernas format, närmare innehåll och tekniska utformning specificeras i bilagan till föreskrifterna.

1.1.4 Syftet med ändringarna i föreskrifterna

Vid ett ersättningsfall har Riksgälden sju arbetsdagar på sig att göra ersättningen tillgänglig för insättarna. För insättare som anmält ett konto för betalning till Riksgälden sker utbetalning av ersättning från garantin genom kontoöverföring. För insättare som inte anmält ett konto sker utbetalning av ersättning från garantin med utbetalningsavi eller check.

För att kunna göra kontoöverföringar vid ett ersättningsfall även till insättare som inte anmält ett konto för betalning behöver Riksgälden uppgift om insättare gällande till vilket konto överföring kan göras.

Mot den bakgrunden har Riksgälden föreslagit ändringar i föreskrifterna som innebär att instituten bör lämna ytterligare uppgifter om insättare och deras insättningar i fråga om föransmällda konton som instituten använder för återbetalning av insatta medel.

Därutöver har Riksgälden föreslagit ändringar om att instituten ska lämna ytterligare uppgifter om insättare och deras insättningar gällande födelsedatum, särskilt identifikationsnummer samt sektorkoder. Slutligen bör uppgifter om nuvarande antalet decimaler som ska lämnas för att fastställa ägarfördelning av gemensamma konton utökas.

1.2 Regleringsalternativ

En förutsättning för att kunna genomföra ändringarna är att det sker ändringar i befintliga föreskrifter.

1.3 Rättsliga förutsättningar

Av 8 § förordningen (2011:834) om insättningsgaranti framgår att Riksgälden får meddela föreskrifter om sådana uppgifter om insättare och deras insättningar som avses i 16 § lagen om insättningsgaranti.

1.4 Ärendets beredning

Den 1 juli 2022 remitterade Riksgälden ett förslag till ändrade föreskrifter om instituts skyldighet att lämna uppgifter om insättare och deras insättningar. Totalt tio organisationer, institut och myndigheter har yttrat sig över remissen.

Riksgälden har övervägt samtliga framförda remissynpunkter. Föreskrifterna har i vissa delar även bearbetats redaktionellt.

2. Motivering och överväganden

I det följande redogör Riksgälden för motiveringar och ställningstaganden till ändringarna i föreskrifterna.

2.1 Ändringar i föreskrifterna om instituts skyldighet att lämna uppgifter om insättare och deras insättningar

2.1.1 Redovisning av uppgifter om utbetalningskonton

Riksgäldens ställningstagande: Ett institut ska lämna uppgift om utbetalningskonton som institutet använder för utbetalning av insatta medel. Kravet ska gälla för de institut som i sin verksamhet använder utbetalningskonton för utbetalning av insatta medel.

Uppgifterna ska lämnas i utbetalningskontofilen.

Remisspromemorian hade delvis samma innehåll.

Promemorians förslag innebar att instituten skulle lämna uppgift om utbetalningskonton som de använder och som är registrerade hos instituten.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända emot det.

Collector Bank AB noterar att i vissa fall finns inte uppgifterna om utbetalningskontona som institutet använder registrerade hos institutet.

Svenska Bankföreningen påtalar att det inom EES går att utföra betalningar genom att enbart ange IBAN-numret. BIC-numret behöver därför inte anges tillsammans med IBAN-numret om kontonumret finns inom EES. Bankföreningen anser även att fler antal siffror för clearing- och kontonummer bör kunna lämnas.

Riksgäldens skäl: Som huvudregel omfattas en insättning av garantin om insättningen finns hos ett svenskt institut här i landet eller hos en filial i ett annat EES-land till ett svenskt institut. Ett svenskt institut kan även bedriva verksamhet i ett annat EES-land utan att inrätta en filial. Om ett sådant institut har kunder som är hemmahörande i andra länder omfattas även de av den svenska insättningsgarantin.

Vid ett ersättningsfall kan svenska insättare anmäla ett konto till vilket ersättning kan utbetalas genom att legitimera sig med svensk e-legitimation på

en webbportal. Insättare som saknar svensk e-legitimation kan vända sig till vissa svenska bankkontor och anmäla ett konto.

För svenska insättare som inte anmäler ett konto genom webbportalen eller ett svenskt bankkontor sker utbetalning genom utbetalningsavi. Insättare som är bosatta utomlands och som inte använder webbportalen eller vänder sig till ett svenskt bankkontor får ersättningen utbetald genom check.

För att kunna göra kontoöverföring till insättare som inte anmält ett konto till Riksgälden behöver myndigheten även för dessa insättare ha aktuella kontouppgifter till vilket ersättning kan överföras.

Vissa institut tillämpar i sin verksamhet en modell enligt vilken svenska och utländska insättare ska anmäla ett särskilt konto i ett annat företag till vilket institutet kan återbetala insättarens insatta medel, s.k. utbetalningskonto.

Collector Bank AB noterar att i vissa fall då utbetalningskonton används för återbetalning av insatta medel finns uppgifterna om utbetalningskonton registrerade hos ett annat företag än hos institutet.

Riksgälden konstaterar att de utbetalningskonton som instituten använder i sin verksamhet antingen kan finnas registrerade hos institutet eller hos ett annat företag. För att uppnå syftet med föreskriftsändringen behöver Riksgälden uppgift om de utbetalningskonton som finns registrerade hos såväl institutet som ett annat företag och som instituteten använder i sin verksamhet.

Mot denna bakgrund bör föreskrifterna förtydligas så att instituten i en ny fil ”*Utbetalningskontofil*” ska uppge de utbetalningskonton som instituten använder för återbetalning av insättarens insatta medel.

Kravet på att redovisa insättarnas utbetalningskonton bör begränsas till att gälla för de institut som i sin verksamhet använder utbetalningskonton.

Svenska Bankföreningen påtalar att det inom EES går att utföra betalningar genom att enbart ange IBAN-nummer och anser därför att BIC-nummer inte behöver anges tillsammans med IBAN-nummer om kontonumret finns inom EES. Riksgäldens uppfattning är att institut som i sin verksamhet har BIC-nummer bör lämna uppgift om dessa. För institut som saknar uppgift om BIC-nummer bör det vara tillräckligt att lämna uppgift om IBAN-nummer för konton inom EES. Mot denna bakgrund bör föreskrifterna förtydligas så att det framgår att institut som i sin verksamhet har BIC-nummer ska ange det tillsammans med IBAN-nummer för konton inom EES. För konton utanför EES förtydligas föreskrifterna så att det framgår att BIC-nummer ska anges tillsammans med IBAN-nummer.

Riksgälden delar också Bankföreningens uppfattning att fler siffror för clearing- och kontonummer bör kunna lämnas. Antalet tillåtna tecken för clearingnummer bör uppgå till maximalt fem stycken och att antalet tillåtna tecken för kontonummer bör uppgå till maximalt 20 stycken.

2.1.2 Utökad redovisning av person-, organisationsnummer och födelsedatum

Riksgäldens ställningstagande: Ett institut ska lämna uppgift om födelsedatum för utländska insättare i filialer. Kravet ska endast gälla för de institut som bedriver verksamhet genom filial i de länder där insättningsgarantisystemet kräver sådana uppgifter för att utföra utbetalning av ersättning.

Ett institut som har utländska insättare ska lämna uppgift om personnummer, organisationsnummer eller födelsedatum för de utländska insättarna.

Uppgifterna ska lämnas i kundfilen.

Remisspromemorian hade samma innehåll.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Riksgäldens skäl

Födelsedatum för insättare i svenska instituts filialer inom EES

Insättningar i filialer, som upprättats av institut i ett annat EES-land, omfattas av insättningsgarantisystemet där institutet finns. Utbetalning från garantin utförs dock av insättningsgarantisystemet i det land där filialen finns.

Riksgälden behöver därmed kunna tillhandahålla insättningsgarantisystemet där filialen finns med de uppgifter det insättningsgarantisystemet behöver för att utföra utbetalningen.

Vissa insättningsgarantisystem behöver uppgifter om den ersättningsberättigades födelsedatum. Gällande föreskrifter innehåller inte något krav på att instituten ska lämna uppgifter om födelsedatum.

Mot denna bakgrund bör föreskrifterna ändras så att instituten ska lämna uppgifter om födelsedatum för filialinsättare. Uppgifterna bör lämnas i kundfilen.

Kravet på att lämna uppgifter om födelsedatum bör gälla för de institut som bedriver verksamhet genom filial. Vidare bör kravet begränsas till att gälla

uppgifter om insättare hos sådana filialer där insättningsgarantisystemet, som ska utföra utbetalningen, meddelat Riksgälden om att födelsedatum är en förutsättning för utbetalning.

Personuppgifter för utländska insättare i ett svenskt institut

För att Riksgälden ska kunna utföra utbetalningar från garantin behöver den ersättningsberättigade insättaren kunna identifieras. Gällande föreskrifter innehåller inget krav på att instituten ska lämna person- och organisationsnummer eller födelsedatum för utländska insättare.

Mot denna bakgrund bör föreskrifterna ändras så att instituten ska lämna uppgifter om person- och organisationsnummer eller födelsedatum för utländska insättare. Uppgifterna bör lämnas i kundfilen.

Kravet bör begränsas till att gälla de institut som har utländska insättare.

2.1.3 Redovisning av särskilt identitetsnummer

Riksgäldens ställningstagande: Ett institut ska lämna uppgift om särskilt identitetsnummer för insättare i filialer. Kravet ska endast gälla för de institut som bedriver verksamhet genom filial i de länder där insättningsgarantisystemet kräver sådana uppgifter för att utföra utbetalning av ersättning.

Uppgifterna ska lämnas i filialfilen.

Remisspromemorian hade samma innehåll.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Riksgäldens skäl: Vissa EES-länders insättningsgarantisystem behöver ett särskilt identitetsnummer för att utföra utbetalning av ersättning. Exempel på särskilt identitetsnummer är passnummer, nummer på identitetshandling eller nummer på annan liknande handling. Det finns i dag inget svenskt institut som bedriver verksamhet genom filial i ett land som kräver särskilt identitetsnummer. Riksgälden kan dock konstatera att det upprättas filialer i allt fler EES-länder. Det föreligger därmed ett behov av att instituten ska kunna lämna sådana uppgifter.

Mot denna bakgrund bör föreskrifterna ändras så att instituten ska lämna uppgifter om särskilt identitetsnummer. Uppgifterna bör lämnas under en ny kod ”SN” i filialfilen.

Kravet bör gälla för de institut som bedriver verksamhet genom filial. Vidare begränsas kravet till att gälla uppgifter om insättare hos sådana filialer där insättningsgarantisystemet, som ska utföra utbetalningen, meddelat Riksgälden att ett särskilt identitetsnummer är en förutsättning för att utföra utbetalning.

2.1.4 Redovisning av sektorkoder för insättare i svenska instituts filialer inom EES

Riksgäldens ställningstagande: Ett institut ska lämna uppgift om sektorkoder för insättare i filialer. Uppgifterna avser sektorkoder i det land där filialen finns. Kravet ska endast gälla för de institut som bedriver verksamhet genom filial i de länder där insättningsgarantisystemet kräver sådana uppgifter.

Uppgifterna ska lämnas i filialfilen.

Remisspromemorian hade i huvudsak samma innehåll.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget invända emot det.

Svenska Bankföreningen och *Svenska Handelsbanken AB* anser att det bör förtydligas att de sektorkoder som ska lämnas är sektorkoderna som används i det land där filialen finns.

Riksgäldens skäl: Vissa EES-länder tillåter att insättningar i utländska instituts filialer även får omfattas av insättningsgarantisystemet i det land där filialen finns.

För att bestämma om en insättning i en filial omfattas av insättningsgarantisystemet där filialen finns behöver det kunna fastställas vilken typ av verksamhet insättaren bedriver. För det syftet behöver insättningsgarantisystemet där filialen finns information om sektorkoder. Gällande föreskrifter innehåller inte någon bestämmelse om att uppgifter om sektorkoder ska lämnas.

Svenska Bankföreningen och *Svenska Handelsbanken AB* anser att det bör förtydligas att de sektorkoder som ska lämnas är sektorkoderna som används i det land där filialen finns. Handelsbanken noterar att sektorkoder är vanligt förekommande för att klassificera företag efter företagets verksamhetsområde. Sektorkoder har dock olika utformning i olika länder. Ett företag kan därför ha olika sektorkoder beroende på vilket lands sektorkoder som används.

Riksgälden delar Bankföreningens och Handelsbankens uppfattning att det bör förtydligas att det är uppgift om sektorkoderna i det land där filialen finns som bör lämnas.

Mot denna bakgrund bör föreskrifterna ändras så att instituten ska lämna uppgifter om sektorkoder som används i det land där filialen finns. Uppgifterna bör lämnas under en ny kod ”XS” i filialfilen.

Kravet bör endast gälla för de institut som bedriver verksamhet genom filial. Kravet begränsas vidare till att gälla uppgifter om insättare hos sådana filialer där insättningsgarantisystemet har meddelat Riksgälden att uppgifter om sektorkod behövs för att bestämma om insättningen i filialen även omfattas av det insättningsgarantisystemet.

2.1.5 Utökad antal decimaler i kontofördelningsfilen

Riksgäldens ställningstagande: Det antal decimaler som anger en insättares andel i ett konto ska uppgå till maximalt åtta stycken.

Uppgifterna ska lämnas i kontofördelningsfilen.

Remisspromemorian hade samma innehåll.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Riksgäldens skäl: Enligt gällande föreskrifter ska instituten lämna uppgifter om hur stor andel av ett konto som varje insättare äger. Riksgälden behöver uppgifterna för att kunna fastställa hur stort belopp av ett kontos totala saldo som tillhör en insättare när ett konto ägs gemensamt av flera insättare. Det nuvarande antalet decimaler som kan lämnas har visat sig vara för få och bör därför utökas. Institutet behöver emellertid endast lämna så många decimaler som krävs för att insättares ägarandel ska framgå.

Mot denna bakgrund ändras föreskrifterna så att antalet decimaler som ska anges i kontofördelningsfilen bör uppgå till maximalt åtta decimaler.

2.2 Ikraftträdande

Riksgäldens ställningstagande: Ändringarna i föreskrifterna ska träda ikraft den 1 juli 2023.

Remisspromemorian hade samma innehåll.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Riksgäldens skäl: Ändringarna i föreskrifterna medför att instituten behöver utveckla sina system. Institutet omfattas redan av föreskrifterna och bör därför ha system och kompetens att genomföra de föreslagna ändringarna. På grund av ändringarnas omfattning kommer vissa institut att behöva skapa en ny filtyp och vissa institut kan behöva lämna ytterligare uppgifter.

Vid bedömningen av vid vilken tidpunkt de föreslagna ändringarna ska träda i kraft bör hänsyn tas till den tid det tar för instituten att anpassa sig till den nya ordningen.

Riksgälden bedömer att instituten kan komma att behöva upp till sex månader för att genomföra systemutveckling.

Ändringarna i föreskrifterna bör därför träda i kraft den 1 juli 2023.

3. Förslagets konsekvenser

I det följande redogörs för de konsekvenser som Riksgälden bedömer att föreskriftsändringarna får.

3.1 Konsekvenser för samhället och insättarna

Föreskriftsändringarna bedöms få positiva konsekvenser för samhället och insättarna då ändringarna förväntas föranleda effektivare och en mer ändamålsenlig utbetalningshantering från insättningsgarantin.

3.2 Konsekvenser för instituten

Föreskrifterna berör kreditinstitut och ett mindre antal värdepappersbolag som tar emot garanterade insättningar. Antalet kreditinstitut som är anslutna till insättningsgarantin uppgår för närvarande till 117 stycken, varav 100 tar emot garanterade insättningar. Antalet anslutna värdepappersbolag uppgår till fyra stycken, vilka samtliga tar emot garanterade insättningar.

Ändringarna i föreskrifterna bör inte innebära någon omfattande utveckling av institutens system. Riksgälden bedömer att efterfrågade uppgifter bör finnas tillgängliga för instituten. Kostnader för att samla in uppgifterna förväntas således inte uppstå. Förändringarna uppskattas medföra 300–500 timmars utvecklingsarbete. Med en timkostnad på 1 500 kronor uppgår den direkta utvecklingskostnaden till 450 000–750 000 kronor per institut. Kostnaderna förväntas vara av engångskaraktär.

Ändringarna förväntas inte påverka konkurrensen mellan instituten.

Riksgälden bedömer inte heller att kostnaderna blir lägre av att inhämta uppgifterna på annat sätt.

3.3 Konsekvenser för Riksgälden

För att kunna ta emot filer som uppfyller kraven i föreskrifterna krävs systemutveckling hos Riksgälden. Myndighetens system för leveranskontroll behöver utvecklas för att möjliggöra validering av den nya fildatan. Riksgäldens system för hantering av ersättningsfall behöver utvecklas för att kunna skapa och skicka utbetalningsuppdrag för kontoöverföring i annan valuta än svenska kronor. Sammantaget innebär föreskriftsändringarna ökade kostnader för Riksgälden.

3.4 Överensstämmelse med unionsrätten

Ändringarna i föreskrifterna står i överensstämmelse med unionsrätten.

3.5 Tidpunkten för ikraftträdande

Särskild hänsyn har tagits när det gäller tidpunkten för ändringarnas ikraftträdande, se avsnitt 3.2.

3.6 Speciella informationsinsatser

Riksgälden kommer att informera om de ändrade föreskrifterna på myndighetens webbplats (www.riksdagen.se). Enligt Riksgäldens uppfattning finns inte behov av ytterligare informationsinsatser.